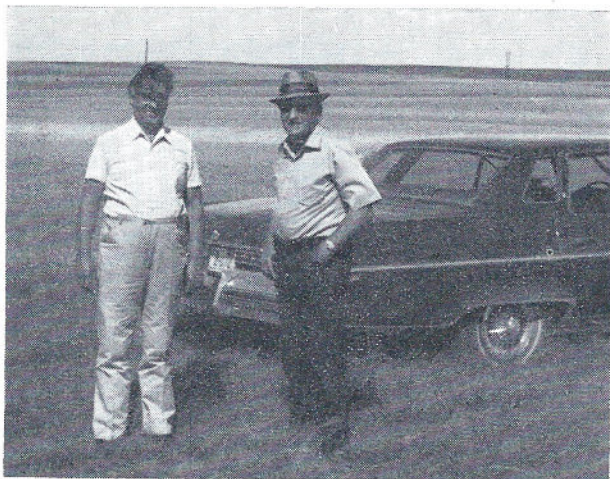

Frenninge kyrkas farm i North Dakota

Donatorn Anders Persson föddes i Skumparp i Frenninge socken den 27 febr. 1877. Som så många andra utvandrare han till Amerika för att bryta sig en ny framtid. Året var 1905. Här hemma skrevs hans namn in i Obefintlighetsboken 1908. Det gick honom väl därinne. Efter ett par hårda år som skogsarbetare fick han sig tilldelad en jordlott om 150 tunnland i Adams county, Hettinger, North Dakota.

Han hade att som den förste bryta prärien här och förvandla den till bördig åkermark. Han skaffade sig ett par hästar och levde därute under mycket enkla förhållanden, där förut indianerna bott. Med obändig seg vilja fick han jorden att bära riklig skörd. Här finns djup, stenfri lera. Den ringa nederbörden gör dock att man inte kan odla hela fältet, som ligger i ett skifte, på en gång, utan måste träda en del. Detta gör man så att man odlar i breda remsor, tvärsöver hela fältet, och besår den beredda jorden med vårvete. På så sätt tillgodo-gör man sig bättre den förhållandevis ringa nederbörd, som faller. Man sår glest, höjden inte stort mer än 70 cm och axet litet, men desto finare kvalitet får man, när solen och den heta vinden för fram till skörd i augusti.

Anders Persson flyttade efter några år in till stan, numera ett samhälle om 3.000 invånare, Bowman (bågman) syftande på indianerna, som bott här. Från Bowman kunde han nu som trottoarbonde bruka sin farm, bedriva hotellrörelse, göra fastighetsaffärer. Efterhand

Arrendator Arnold W. Hendrickson och kyrkoherde Karl-Erik Rignell ute på Frenninge kyrkas farm i Hettinger, North Dakota, USA.

kunde han skaffa sig nya jordar och blev till slut ägare av 1100 tunnland.

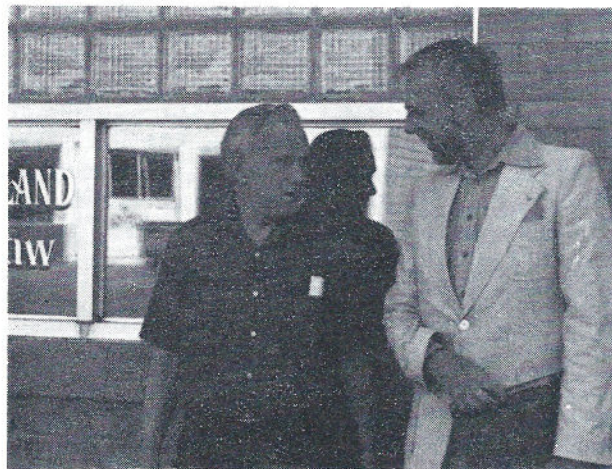
Själv levde han mycket enkelt, var en djupt from man och varmt fästad vid sin hemförsamling Frenninge och vid dess kyrka. Han återvände till Frenninge 1952, var då här dödförklarad, men då han kunde styrka sin iden-

titet blev han på nytt inskriven i församlingsboken. Han hade planer på att här skaffa sig en större jordegendom, men fann ingen lämplig, utan bosatte sig i Hörby, där han hade två fastigheter. Han dog 1970 och är begravnen i Frenninge.

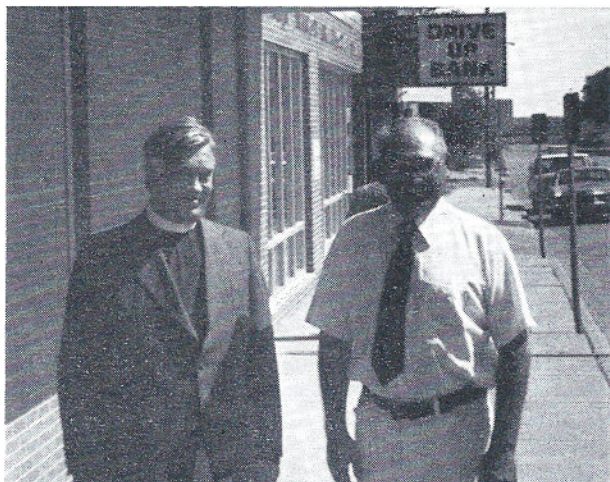
I sitt testamente hade han även tänkt på Frenninge kyrka. 1964 hade han skänkt en ny orgel till kyrkan. När hans testamente efter överklagande vunnit laga kraft såväl här hemma som i Bowman tillföll Frenninge kyrka de 150 tunnlanden jord han själv fått därinne i North Dakota samt dessutom den fastighet han bebott i Hörby. Jorden, som nu är värd 20.000:— svenska kronor får av församlingen ägas för all framtid eller försäljas först efter 50 år. Huset i Hörby är redan sålt för 147.000:— kronor. Tacksamheten mot Anders Persson är här mycket stor.

Sedan nu Frenninge kyrka tillträtt sin nya egendom i North Dakota den 1 mars i år beslöt kyrkofullmäktige utse undertecknad att tillsammans med stiftssekreteraren Göran Göransson, högste juristen i Domkapitlet, företräda församlingen vid förhandlingar om den fortsatta skötseln och förvaltningen av farmen i North Dakota. Denna kyrkojord faller under Stiftsnämndens i Lund jurisdiction.

Besöket gjordes i Bowman några dagar vid månads-skiftet augusti—september. Vi blev mycket väl mottagna. I förhandlingarna på banken i Bowman deltog advokat Elmer V. Morland, som företrätt Frenninge kyrka vad avser farmen liksom vår advokat Gunnar Hansson, Hörby, gjort det beträffande arvet av fastigheten i Hörby. Vidare arrendatorn Arnold W. Hendrickson, 69 år och bankdirektören James L. Fulton, alla bosatta i Bowman och nära bekanta till Anders Persson samt vi båda svenskar. Inget hinder föreligger för vår församling att äga jord därinne. Detta är för övrigt unikt att en svensk kyrka äger jordar i Amerika.

Advokaten Elmer V. Morland och stiftssekreteraren Göran Göransson i samtal i Bowman, North Dakota, USA.

Bankdirektör James L. Fulton och kyrkoherde Rignell.

Nytt arrendekontrakt tecknades för tre år framåt med Arnold W. Hendrickson, en skicklig farmare, som redan under Anders Perssons tid arrenderat jorden. Han är mycket vital för sin ålder. Han skall uppbära 2/3 av avkastningen, medan församlingen får 1/3. Detta bör innebära omkring 7.000:— för Frenninges del. Det går "up and down" och mycket beror på hur det blir med regnen olika åren. Till att därinne förvalta farmen utsågs bankdirektören James L. Fulton, som för detta skall uppbära 10 procent av avkastningen. Invägningen av spannmålen sker i Hettinger, varifrån efter noggranna prov rapport lämnas till banken i Bowman om mängd och pris. Fulton kommer sedan att årligen sköta församlingens affärer därinne, bese farmen, som ligger sju svenska mil från Bowman, ordna med skatter m.m. samt översända den Frenninge tillkommande delen av avkastningen. Vid förhandlingarna visade det sig att Frenninge kyrka fick mottaga även föregående års arrende tillsammans med innevarande och detta innebär att 14.800:— svenska kronor kunde överlämnas till kyrkokassör Fritz Rosengren, en glad överraskning som kommer väl till pass.

Arrendatorn Arnold W. Hendrickson visade oss där efter farmen. Den ligger långt ute i marken. Inga byggnader finns numera. Närmaste samhälle är Hettinger, där invägningen av spannmålen sker. Vi besökte Hettinger och träffade där de som har hand om skörden.

North Dakota i mellanvästern är ett veteland av väldiga dimensioner. Skog ser man inte. Mycket är uppodlat, mycket är ännu prärie. Väldiga boskapshjordar strövar fram på vidderna. Här och var ser man oljepumpar. Möjlighet till bevattning av landet finns och det kommer helt säkert att ske i framtiden. Amerika behöver mer vete och en svältande mänsklighet skulle här kunna finna bröd för dagen. Vi tog avsked av våra nya vänner.

Vi kan intyga att Frenninge kyrkas farm kommer att

(Forts. å nästa sid.)

Nyårsbetraktelse

"Jag lyfter mina ögon upp till bergen: varifrån skall min hjälp komma? Min hjälp kommer från Herren, som har gjort himmel och jord". Psalt. 121:1—2

Psalmisten väntar på hjälp, förstår inte allt, är rädd. Han har ingenting att vila sina ögon vid. Tidens flykt och ovisshet oroar. Dagen och året har han inte i sin hand. Och det är på det sättet för en människa. Hon står där rädlös inför många livets skickelser. Det hjälper inte att vara med i en fartfylld värld, där den ena händelsen avlöser den andra. Det hjälper inte ens att försöka vara en rättskaffens människa. Alltsom oftast kommer oro, sjukdom och olycka till oss själva eller till någon vän. I själens tysta vrå blir det så många frågor. Jag tror du håller med mig. Och när du som jag står på tröskeln till ett nytt år förnimmer man starkare än eljest bräckligheten i liv och levnad. Vi stämmer till eftertanke.

Psalmisten lyfter sina ögon upp till bergen och ställer en fråga: varifrån skall min hjälp komma? Det är en efterföljansvärd utväg. Man lämnar allt man har omkring sig och låter blicken vila vid något bortom en själv. Får berget då bli kyrkan, den välsignade och starka, där Gud och hans ord får tala, så kan en människa få vänta ett svar på frågor om livets mening och mål. Den hjälpen hon behöver skall hon finna där. Vore det inte värt ett försök inför året 1977? Man kunde låta det bli ett märkesår vid Bibel och psalmbok och ett ärende till kyrkan i församlingen. Året är för vårt land ett minnesår, då 500 år gått sedan universitetet i Uppsala invigdes och studeranden efter hand kunde "läsa" utan att behöva fara utomlands. Vi tänker på skolan och allt den gett och ger en människa av kunskap, kultur och utveckling. Så må vi också nu se om oss själva, vår inre människa och

"på fädrens vis Fromme bedja med varandra,
Glade sjunga Herrens pris".

(Forts. fr. föreg. sida)

förvaltas på det bästa sätt. Alla som har tillfälle är välkomna ditin att se farmen och träffa våra goda vänner däröver.

På resan dit och hem hade vi också den stora förmånen att se något av detta väldiga land. New York, Chicago, Washington, Philadelphia. Allt i högsta grad intressant, men mer därom en annan gång.

Väl hemma igen har kyrkoråd, kyrkofullmäktige och församling delgetts resultatet av förhandlingarna och annan information. Det var en självklar nödvändighet att detta besök gjordes för förhandlingarna och för visad tacksamhet mot Anders Persson, för en så stor gåva. Stiftelsekreterare Göransson och undertecknad vill också framföra vår tacksamhet till församlingen för uppdraget vi fått.

Karl-Erik Rignell

Min hjälp kommer från Herren, som har gjort himmel och jord. Det blir svaret på psalmistens fråga: varifrån skall min hjälp komma? Från Herren. Det är också många människors erfarenhet. En hovpredikant och skald Samuel Johan Hedborn skrev en gång 1612 vår svenska årsskiftespsalm 462 där slutversen lyder

Jag kan trygg vid Herren vila
så i glädje som i sorg,
medan tidens stunder ila,
ty han är min fasta borg.
Han min starkhets klippa är,
trygg mitt hus jag bygger där.

Vid en vägg där jag sitter hänger en tavla föreställande en moder med ett litet barn i famnen. Det kunde vara Maria med Jesusbarnet. Mittemot på motsatta väggen hänger ett litet enkelt träkors från Israel. Jordisk och himmelsk kärlek har stämt möte där. Men allt är från Gud, ty Gud är kärleken (1 Joh. 4:16). In i den tryggheten, den vården får både du och jag komma. Budskapet om Jesu födelse, liv, försoning och seger har ju nått oss. I vår hand står blott att ta emot. Måtte vi få den nåden det är som kommer. Gud vill inget annat än bevara oss från allt ont. Det kan låta som en framtidssång i en värld full av ondska och svårigheter, men jag tror att den som lyfter sina ögon upp mot bergen och lyssnar ut svaret: Min hjälp kommer från Herren, han fylls med tillförsikt över Guds väldiga gärningar. För honom är Gud nära och påtaglig i kraft.

Jag ser hans spår, varhelst en kraft sig röjer.
En blomma doftar och ett ax sig böjer.
Uti den suck jag drar
den luft jag andas
Hans kärlek blandas. (Sv. ps. 464:2)

Det sker något när vi låter Gud ta hand om oss. En osynlig hand räcks oss till tröst. En stark hand håller om oss. Vi kommer igenom det mörker vi har omkring oss och i oss. Kraft når oss att frimodigt arbeta för Guds rike och den frid i Kristus Gud vill ge oss. Välsignad blir en människa, hennes dagar och hennes år. Min stilla välönskan för nytt år blir därför Bibelns slutord "Herren Jesu nåd vare med alla". Amen.

Edvin Lind

Kollektmedel 1976 fram till

Domssöndagen den 21/11 1976

Frenninge	3.912:—
Vollsjö	6.122:—
Brandstad	2.354:—
Ö. Kärrstorp	2.906:—
Öved	4.401:—